

MS EXCEL ELEKTRON JADVALI YORDAMIDA AMALIY MASALALARNI YECHISH

Andijon davlat pedagogika institutining Matematika va informatika yo`nalishi 1- bosqich talabasi

Alijonov Shohruhbek Akramjon o`g`li

Andijon davlat pedagogika institutining Matematika va informatika yo`nalishi 1- bosqich talabasi

Yo`ldasheva Gulchexraxon Xoldorali qizi

Andijon davlat pedagogika institutining Matematika va informatika yo`nalishi 1- bosqich talabasi

Andijon davlat pedagogika instituti Aniq fanlar fakulteti Matematika va informatika yo`nalishi 2 – bosqich talabasi

Erkinova Odinaxon Kozimjon qizi

Andijon davlat pedagogika instituti Aniq fanlar fakulteti Matematika va informatika yo`nalishi 1 – bosqich talabasi

Ismoilova Mohlaroyim Muhammadishoq qizi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Excel EJ kataklaridagi ma`lumotlar - matnlar, sonlar va formulalar bilan tuldirladi. Ba`zan katakdagi qiymatlar ustida ayrim hisoblashlarni bajarish zaruriyati tugiladi, bunday hollarda formulalardan foydalaniladi. Yani Excel dasturida ishlash haqida malumot berib o`tilgan.

Kalit so`z: Excel EJ, tenglik), SUM (argument), diagramma, Microsoft Excel.

SOLVING PRACTICAL ISSUES USING THE MS EXCEL SPREADSHEET

Annotation: In this article, Excel is made up of data in EJ cells - texts, numbers and formulas. Sometimes the need to perform certain calculations on the values in the cell is exhausted, in such cases formulas are used. That is, it is mentioned in the Excel program with information about performance.

Keyword: Excel EJ, equality), SUM (argument), diagram, Microsoft Excel.

РЕШЕНИЕ ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАДАЧ С ПОМОЩЬЮ ЭЛЕКТРОННОЙ ТАБЛИЦЫ MS EXCEL

Аннотация: В этой статье Excel заполняется данными из ячеек EJ - текстом, числами и формулами. Иногда возникает необходимость произвести некоторые вычисления над значениями в ячейке, в таких случаях используются формулы. Т. е. приведена информация о работе в Excel.

Ключевое слово: Excel EJ, равенство), сумма (аргумент), диаграмма, Microsoft Excel.

Umuman ixtiyoriy yacheykadagi sonlarni hisoblash yoki formulalarni hisoblash uchun “=” (**ТЕНГЛИК**) belgisidan foydalanadi.

Masalan, A5 yacheykadagi sonni D7 yacheykadagi songa ko’paytirish uchun kerakli kattakka quyidagicha yoziladi;

$$=A5*D7.$$

$\sin x^2 + \ln x + 7,5$ ifodani x – ning qiymati B6 yacheykada turganda quyidagicha yozib hisoblanadi;

$$=(\sin(B6^2) + \ln(B6) + 7,5)$$

Excelda ishlatiladigan arifmetik amallar belgilari quyidagilar:

+ – qo’shish;

– - ayirish;

* – ko’paytirish;

/ – bo’lish;

^ – darajaga kutarish

& - bir necha kattakdagi matnlarni birlashtirish

	A	B	C	D	E
	№	Жихоз номи	Жихоз сони	Таннархи (минг сум)	Суммаси (минг с.)
1					
2	1	Компьютер	12	800	9600
3	2	Принтер	3	125,456	376,368
4	3	Сканер	2	303,115	606,23
5	4	Аудио плата	12	15	180
6	5	Видео проектор	1	3000	3000
7	6	Жами	30	4243,571	13762,598
8					

Ushbu rasmda E2 katagida olingan jihozlarning qaysi formula bilan hisoblanganligi formula katorida ko’rsatilgan, ya’ni =C2*D2

Exceldagi asosiy matematik statistik funktsiyalar quyidagilar:

SUM (argument)-yacheykadagi sonlarni qo’shish, summasi

AVERAGE (argumentlar ro’yxati) - o’rta qiymatni hisoblash;

MAX (argumentlar ro’yxati) - maksimal qiymatni hisoblash;

MIN (argumentlar ro’yxati)- minimal qiymatni hisoblash;

SQRT (son)- kvadrat ildizni hisoblash;

FACT (son)-sonning faktorialini hisoblash;

RAND (tasodifiy son)-tasodifiy sonni chiqarish (0 va 1 orasidan);

ABS (son) - sonning absalyut qiymati hisoblash;

LN (son) - natural logorifmni hisoblash;

EXP (son) - sonning eksponentasini topish;

SIN (son)- sonning sinusini hisoblash;

COS (son)- sonning kosinusini hisoblash;

TAN (son)- sonning tanginisini hisoblash va xokozo bu yerda yana bir qancha funktsiyalarni kiritish mumkin.

Bundan tashkari mantiqiy amallarni bajaruvchi funktsiyalar ham mavjud. Bo'lar **IF, AND, OR, NOT, FALSE** va **TRUE**.

Yuqori keltirilmagan funktsiyalarni Excel dasturi instrumentlar panelining «funktsiya quyish» tugmasidan olishingiz mumkin.

Biz yuqorida ko'pgina funktsiyalarni keltirdik. Bo'lar haqida to'liq ma'lumotni olish uchun Microsoft Excel dasturining “Справка” yordamchi dasturi mavjud. Undan ixtiyoriy vaqtda foydalanish mumkin. Ekranda agarda xatoliklar va kamchiliklarga duch kelganda ham shu “Справка” ya'ni ekranning yuqori o'ng tamonida joylashgan menyuning “Справка” bo'limidan yoki klavishasini bosib kerakli ma'lumotlarni olish mumkin.

Microsoft Excel ning qo'shimcha imkoniyatlari

• Microsoft Officening grafikli texnologiyalarini o'rganib, foydalanish kunikmalarini hosil qilgandan keyin, biz mustaqil ravishda Excelning boshqa imkoniyatlaridan ham foydalana olamiz, ya'ni

- Ko'p o'zgaradigan ma'lumotlarni qayta ishlash
- Taxrirlangan bitta formulani ustunning yoki katorni boshqa kataklarida qo'llash
- Diagrammalar tuzish, tekstli oynalar, tasvirli ob'ektlardan foydalanish;
- Arifmetik va geometrik progressiyalarni avtomatik qo'llash
- Boshqa dasturlardan foydalanib ob'ektlar tuzish va taxrirlash;
- Bir vaqtda bir qancha oynalar va Excelning ishchi varaqlarida (“list”larida) ishlash;

• Ma'lumotlar bazasida ishlash;

• Ishchi varaqlar sonini ko'paytirish va kamaytirish

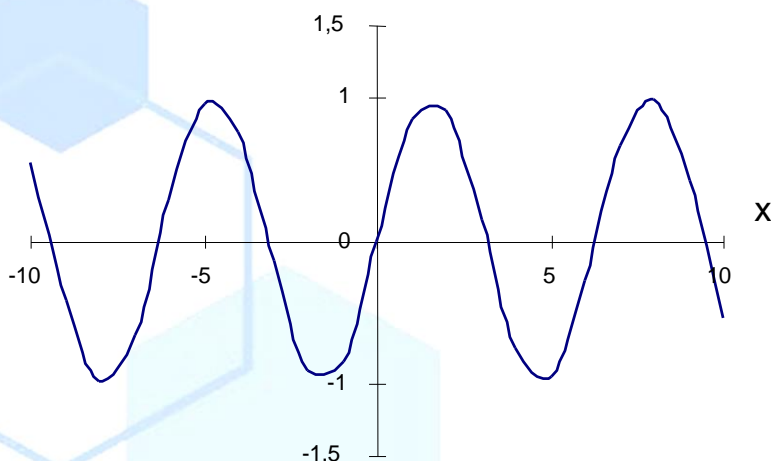
• Ma'lumotlarni import (qabul qilish) va eksport (uzatish) qilish va boshqalar.

EXCEL elektron jadval dasturida diagrammalar tuzish

Diagrammalarni menyuning “Вставка” va “Диаграмма” bo'limlaridan foydalanib chiqarish mumkin.

Masalan: x ning 1 kadam bilan -10 dan 10 gacha qiymatida $y = \sin x$ funktsiyani qiymatini osongina hisoblash va grafigini chiqarish mumkin. Grafik 4.2-rasmda ko'rsatilgandek bo'ladi.

$y = \sin x$ funksiya grafigi

2-rasm

Shu diagrammani o'zini aylana ko'rinishida ham chiqarsa bo'ladi, bu ko'rinish 4.3-rasmda berilgan.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Каримов И.А. Ўзбекистон келажаги буюк давлат. “Ўзбекистон”, 1992
2. Каримов И.А. Ислохотларни амалга оширишда қатъиятли бўлайлик. “Ўзбекистон”, 1996
3. «Иқтисодий информатика» С.С.Ғуломов ва бошқалар С.С.Ғуломовнинг умумий тахрири остида.-Т.: «Шарқ», 1999.- 546 б
4. “Ахборот тизимлари ва технологиялари”: Олий ўқув юртлари талабалари учун дарслик//Муаллифлар жамоаси: С.С.Ғуломов, Р.Х.Алимов, Х.С.Лутфуллаев ва бошқ./; С.С.Ғуломовнинг умумий тахрири остида.-Т.: «Шарқ», 2000.- 592 б.
5. Аюпов Р.Х., Исмоилов С.И., Аюпов Х.Р. Хусусий компьютерларда ишлаш. “Microsoft Word 2000 матн муҳаррири”. – Т.: ТМИ, 2002. 124 бет
6. Марахимов А.Р., Раҳмонқулова С.И. “Интернет ва ундан фойдаланиш асослари.” Ўқув қўлланма.-Т.:Тошкент давлат техника университети нашриёти, 2001.–176 б.
7. Ғуломов С.С. ва бошқалар. Ахборот тизимлари ва технологиялари – Т.: «Шарқ», 2000
8. Арипов М.М, Мухаммадиев Ж..У “Информатика ва информацион технологиялар”. Ўқув қўлланма. Тошкент шаҳри, 2005 йил.
9. Макарова “ Информатика “ Тошкент ш 2005 йил.
- 10.Эрматов Ш “Шахсий компьютерларнинг операцион тизимлари,қурилмалари ва воситалари”. Тошкент 2007 йил.